Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0419U000781

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-03-2019

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Самойлова Олена Михайлівна

2. Samoilova Olena M.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 12.00.08

Назва наукової спеціальності: Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 19-03-2019

Спеціальність за освітою: правознавство

Місце роботи здобувача: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 64.502.01

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса

Код за ЄДРПОУ: 23464860

Місцезнаходження: вул. Пушкінська, 49, м. Харків, Харківський р-н., Харківська обл., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія правових наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.77, 10.81, 10.83

Тема дисертації:

1. Кримінологічна характеристика, детермінація та запобігання умисним вбивствам та умисним тяжким тілесним ушкодженням, що вчиняються особами похилого віку

2. Criminological characteristics, determination and prevention of intentional homicide and intentional grievous bodily harm committed by elderly

Реферат/анотація:

1. Дисертація є кримінологічним дослідженням умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень, вчинених особами похилого віку в Україні. У науковій праці надано кримінологічну характеристику вказаних злочинів, вивчено особу злочинця похилого віку, який вчинив умисні вбивства та тяжкі тілесні ушкодження, особу потерпілого, виділено детермінанти, що зумовлюють ці злочини, запропоновано заходи їх запобігання. Кримінологічну характеристику вказаних злочинів складають кількісні та якісні показники (рівень, структура, динаміка, «ціна», латентність), а також відомості про особу злочинця і потерпілого. Кримінологічна характеристика особи злочинця похилого віку, який вчинив умисні вбивства та тяжкі тілесні ушкодження, здійснена на підставі аналізу його соціально-демографічних, кримінально-правових й морально-

психологічних ознак. До основних детермінант зазначених злочинів належать бідність та маргіналізація серед осіб похилого віку, розшарування у розмірах пенсій, що призводить до зростання невдоволення та озлобленості серед останніх, проблеми в сфері забезпечення зайнятості осіб похилого віку, надлишок вільного часу, руйнування шанобливого ставлення до похилих людей, проблеми вікової дискримінації, ейджизм тощо. Безпосередні причини та умови аналізованих злочинів класифіковано на суб'єктивні та об'єктивні. Більшість умов носить об'єктивно-суб'єктивний характер з переважанням або об'єктивного або суб'єктивного. Встановлено схожість соціально-демографічних та морально-психологічних рис потерпілого із особою злочинця. Описано загальний портрет потерпілого від аналізованих злочинів. Залежно від характеру поведінки потерпілого від умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень, вчинених особами похилого віку, запропоновано їх класифікацію та виділено такі види поведінки потерпілих: нейтральна, легковажно-розпусна, конфліктно-агресивна, деспотично-провокуюча, деградовано-паразитична. Запобігання аналізованим злочинам складається із заходів загальносоціального та спеціально-кримінологічного запобігання. До загальносоціальних заходів запобігання віднесено правові, соціально-економічні, культурно-виховні, медичні, інформаційно-роз'яснювальні. Правові заходи загальносоціального запобігання умисним вбивствам та тяжким тілесним ушкодженням, учиненим особами похилого віку, полягають в удосконаленні законодавчої бази в напрямі підвищення соціального становища пенсіонерів, забезпечення та розширення їх прав і гарантій у різних сферах життєдіяльності, нівелювання дискримінації за віковим критерієм тощо. Соціально-економічні заходи виражаються у необхідності: підвищення рівня пенсійного забезпечення, подолання бідності серед цієї категорії осіб; розвитку мережі закладів та установ, що здійснюють соціальне обслуговування осіб похилого віку; стимулювання та підтримання волонтерського руху; усунення дискримінації осіб похилого віку на ринку праці тощо. Культурно-виховні заходи спрямовані на оздоровлення морально-психологічного клімату в суспільстві, формування поваги до старості, подолання проявів ейджизму тощо. Медичні заходи складаються із: розвитку в України геріатричних шпиталів, а також повсюдне поширення практики функціонування спеціалізованих геріатричних кабінетів, центрів вікової патології, відділень при лікарнях та реабілітаційних центрах; забезпечення щорічних обов'язкових медичних обстежень тощо. Інформаційно-роз'яснювальна робота спрямована на: підвищення рівня грамотності літніх людей стосовно своїх прав та можливостей, обізнаності з приводу функціонування клубів, університетів, благодійних, громадських, правозахисних організацій, різноманітних дозвіллєвих, медичних, соціальних закладів та послуг. Спеціально-кримінологічне запобігання досліджуваним злочинам складається із заходів кримінологічної профілактики, відвернення і припинення. Найважливішими профілактичними комплексами є: втручання у кризові ситуації з метою вирішення міжособистісних конфліктів; зменшення практичних можливостей вчинення особами похилого віку умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень; інформаційна робота серед населення; залучення громадськості. На етапі відвернення умисних вбивств та тяжких тілесних ушкоджень, вчинених особами похилого віку, переважають оперативно-розшукові заходи, що поєднуються з індивідуально-психологічними. Припинення вчинення особами похилого віку умисних убивств та тяжких тілесних ушкоджень може полягати в оперативному реагуванні на бійки, загострення сімейно-побутових конфліктів, погрози вбивством, своєчасному ізолюванні психічно хворих осіб тощо, належній роз'яснювальній роботі з населенням щодо реалізації права на необхідну оборону. Виходячи з класифікації потерпілих залежно від характеру їх поведінки (нейтральна, легковажно-розпусна, конфліктно-агресивна, деспотично-провокуюча, деградовано-паразитична), здійснено підбір необхідних заходів віктимологічної профілактики для кожної категорії жертв досліджуваних злочинів.

2. Thesis is a criminological study of willful murders and grave bodily injuries committed by the elderly in Ukraine. The scientific work provided a criminological characteristic of these crimes, studied of the personality of an aged offender who committed willful murders and intentional grave bodily injuries, the personality of the victim, identified the determinants that predetermine these crimes, and proposed measures to prevent them. The criminological characteristics of these crimes include quantitative and qualitative indicators (level, structure, dynamics, "price", latency), as well as information about the personality of the offender and the victim. The criminological characteristic of an aged offender who committed willful murders and grave bodily injuries was

carried out on the basis of an analysis of their socio-demographic, criminal, legal, and psychological characteristics. Main determinants of these crimes include poverty and marginalization among the elderly, disparities in the size of pension payments, which leads to increased dissatisfaction and anger among the latter, problems in the field of employment of the elderly, excessive leisure time, destruction of respectful attitude towards the elderly people, the problem of age discrimination, ageism, etc. The immediate causes and conditions of the analyzed crimes are classified as subjective and objective. Most conditions are objective and subjective with predominance or objective or subjective. The similarity of socio-demographic and morally-psychological features of the victim with the offender was established. The general portrait of the victim based on analyzed crimes is described. Depending on the nature of the behavior of the victim from willful murders and intentional grave bodily injuries committed by the elderly, their classification has been proposed and the following types of behavior of the victims have been proposed: neutral, frivolous-dissolute, conflict-aggressive, despotic-provoking, degraded parasitic. Prevention of the analyzed crimes consists of measures of general social and special-criminological prevention. To general social measures of prevention include legal, socio-economic, cultural-educational, medical, informative and explanatory ones. Legal measures of the general social prevention of willful murders and intentional grave bodily injuries committed by the elderly are to improve the legislative framework in the direction of raising the social status of pensioners, ensuring and extending their rights and guarantees in various spheres of life, leveling discrimination on the basis of age criteria, etc. Socio-economic measures are expressed in necessity of raising the level of pensions, eliminating poverty among this category of people; development of a network of institutions and establishment providing social services for the elderly; stimulating and supporting the volunteer movement; etc. Cultural and educational measures are aimed at the improvement of the moral and psychological climate in society, formation of respect for old age, overcoming the manifestations of ageism, etc. Medical measures consist of the development of geriatric hospitals in Ukraine, as well as the widespread practice of the functioning of specialized geriatric offices, centers of age-related pathology, departments at hospitals and rehabilitation centers; etc. Informational and advocacy work is aimed at raising the level of literacy of the elderly in relation to their rights and opportunities, awareness of the functioning of clubs. Special-criminological prevention of investigated crimes consists of measures of criminological prevention, rejection and termination. The most important prophylactic complexes includes intervention in crisis situations in order to resolve interpersonal conflicts; reduction of the practical possibilities of commission the willful murders and intentional grave bodily injures by elderly; informational work among the population; involvement of the public. At the stage of the prevention willful murders and intentional grave bodily injures committed by the elderly, operative and investigative measures are predominant and combined with the individual psychological ones. Suspension of willful murders and intentional grave bodily injures committed by elderly may consist of an operational response to fights, aggravation of family-friendly conflicts, threats of murder, timely isolation of mentally ill persons, etc., due to the explanatory work with the population on the realization of the right to the necessary defense. Based on the classification of the victims, depending on the nature of their behavior (neutral, frivolous, degenerative, conflict-aggressive, despotic-provocative, degraded-parasitic), the selection of the necessary measures of victimological prevention for each category of victims of the crimes under investigation has been carried out.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Голіна Володимир Васильович

2. Holina Volodymyr V.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Блага Алла Борисівна

2. Blaha Alla B.

Кваліфікація: д. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрушко Андрій Васильович

2. Andrushko Andrii V.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Борисов Вячеслав Іванович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Борисов Вячеслав Іванович
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.